

Doopsgezinde Gemeente Heerenveen en Tjalleberd

Tweede Adventszondag 6 december 2020

Liturgie voor een huisdienst, enkele tips¹:

Welkom zuster, broeder, aan jou, u, jullie. Deze ‘dienst op papier’ is vanwege ‘corona’ een alternatief voor onze gewone gezamenlijke dienst op de zondagmorgen in de Vermaning.

Overweeg deze huisdienst op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen om 10:00 uur. Dat verbindt de eenheid: als we dezelfde teksten beleven wordt de afstand minder groot.

Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.(‘s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.

Zo kunt u ook een kaars met lucifers klaarzetten.

Wanneer u met zijn tweeën bent, kunt u de liturgische, en de liedteksten (als een gedicht) om en om voorlezen. De liederen mag u uiteraard ook zingen. Of alles in stilte te overdenken.

Overweeg of er een onderdeel is, waarbij u zou willen staan.

Na afloop is er de gebruikelijke collecte. Deze wordt door uw gemeente ingevuld. Tip: vermeld alvast het bankrekeningnummer, zodat u uw collecte gemakkelijk kunt overmaken. Zie op de laatste bladzijde. Zo zorgen we ook in deze voor continuïteit.

Op de laatste bladzijde is er eventueel ook pastoraal nieuws te vinden.

En dan is er koffie.

U een goede dienst, vrede en alle goeds toewensend,
in verbondenheid
ds. Pieter Post
pbpost1958@gmail.com

De gemeente komt in gedachte samen

Muziek van c.d.

Ontsteken van een kaars

¹ Deze orde van dienst is geïnspireerd door het doopsgezinde dienstboek *De gemeente komt samen* (1998).

Eerste Adventszondag

1 Het zal ge - schie - den in de laat - ste da - gen
dat God ver - schijnt met macht en ma - jes - teit
en in zijn licht de da - ge - raad laat ko - men
die on - ze dui - ter - nis - sen weg doet stro - men.
Zijn huis, hoog op de berg, staat vast in wijs be - leid
als on - der - ko - men van zijn wel - be - ha - gen.

Tweede Adventszondag

Het zal geschieden in de laatste dagen
dat de gezalfde Gods de vrede sticht
die alle boosheid breekt en doet bedaren,
om in de Geest des Heren te bewaren
wat groeit in groot geduld en in het glanzend licht
van vaderlijke troost het leed zal dragen.

Een moment van stille inkeer om in gedachten bij de broeders en de zusters te zijn
Bemoediging, in verbondenheid met allen
Gij die niemand naar de ogen ziet,
die door geen geld, geen offers om te kopen zijt,
dn die U door geen lied mislieden laat,
maar die ons ziet zoals wij zijn:
Onze hulp is in de naam van de Ene
Hij zegene ons genadig
Doe zijn aangezicht over ons lichten.

(naar H. Oosterhuis)

Laten we deze woorden in stilte in ons opnemen

Zingen, of lezen van lied 463 Licht in onze ogen | t. S. de Vries/mel. K.G. Finlay – Glenfinlas

The image shows a musical score for the hymn 'Licht in onze ogen'. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a '1' indicating the first measure. The lyrics are: '1 Licht in on - ze o - gen, red - der uit de nacht, geldt uw me - de - do - gen nog wie U ver - wacht?' The music ends with a double bar line. A watermark 'Liedboek Online' is visible in the bottom right corner of the score area.

Bijbellezing uit de eerste brief van Paulus aan de Tessalonicenzen 5:1-11 (*Bijbel in Gewone Taal* 2014)

1 Maar over tijden en tijdstippen, broeders-en-zusters, hebt ge het niet nodig dat er aan u geschreven wordt. 2 Want zelf weet ge precies dat de dag van de Heer, - als een dief in een nacht, zó zal zij komen.

3 Wanneer ze zeggen: 'alles is vrede en veiligheid', dán overvalt hen plotseling een verderf, zoals de eerste wee haar die een kind in de buik heeft, en ontvluchten is er niet bij.

4 Maar gij, broeders-en-zusters, verkeert niet in duisternis, zodat die dag u als een dief in bezit zou nemen; 5 want gij zijt allen kinderen van licht en kinderen van overdag; wij zijn het niet van nacht en niet van duisternis.

6 Dus moeten wij dan niet slapen zoals de overigen, maar wakker blijven en nuchter zijn. 7 Want slapers slapen 's nacht en wie zich bedrinken worden 's nachts dronken; 8 maar wij die van overdag zijn, laten wij nuchter zijn, bekleed met een harnas van geloof en liefde, en met een helm van hoop op heil!

9 Want God heeft ons niet bestemd voor zijn toorn, maar voor het verkrijgen van heil door onze Heer, Jezus Christus, 10 die voor ons gestorven is opdat wij, hetzij wij wakker zijn, hetzij wij slapen, gelijkelijk met hem zullen leven.

11 Blijft daarom elkaar bemoedigen en bouwt elkaar op, de een de ander, zoals ge ook doet!

'Gelukkig die het woord van God horen en erover waken'! – Jezus

Toespraak Een nieuwe wereld

We moeten elkaar bemoedigen en elkaar opbouwen de een de ander. Moeten? Ja, want anders komt er niets van terecht, schrijft Paulus. Als je dit leest dan snap je er misschien niet veel van waar hij het over heeft. Behalve dan, dat het waar is dat we allemaal op onze tijd een steun in de rug nodig hebben als het moeilijk en lastig wordt. En dat lukt aardig daar in die gemeente van Tessaloniki, dat blijkt wel uit de laatste woorden ‘zoals ge ook doet!’ Zij beantwoorden aan die nieuwe identiteit die zij van Christus ontvangen hebben, namelijk kinderen van licht en van overdag te zijn. Geen kinderen van nacht en duisternis, want dat waren ze al lange tijd gewoon geweest. Kinderen van nacht en duisternis. Er was veel nachtelijk vertier, dronkenschap, het uitgaansleven was er uitbundig. En dat alles was nu afgelegd door een heel nieuw leven dat zij via een medewerker van Paulus, Timoteus te horen hadden gekregen. Door de verkondiging van Jezus waren ze anders gaan kijken naar hun samenleving, naar de ander en zichzelf, en waren ze daar ook naar gaan handelen. Ze hadden een ommezwaai meegemaakt en kennisgemaakt met een andere visie op het leven dat was overgegaan van een leven in nacht en duisternis, naar een leven in licht en van overdag. Zij waren zolang ze hadden geleefd, in slaap gesust met woorden dat alles vrede en veiligheid is, dat ze zich nergens over druk hoefden te maken, maar de verkondiging van Jezus had iedereen wakker geschud, dat vrede en veiligheid in feite ver te zoeken was geweest. In feite waren zij daardoor hun hele leven lang geïndoctrineerd geweest, zoals dat gaat in onze wereld van machthebbers die de bevolking onder de controle willen houden.

Wij laten ons maar al te vaak misleiden wanneer we wereldleiders en andere politici horen verkondigen dat ‘alles is vrede en veiligheid’. Dat is een geruststellende gedachte, maar volgens Paulus wordt ons daarmee zand in ogen gestrooid.

Het doet denken aan die geruchtmakende uitspraak van minister-president Colijn in de jaren '30, toen hij voor de radio de bevolking toesprak op vaderlijke toon: ‘Ik verzoek den luisteraars dan ook om wanneer zij straks hunne legersteden opzoeken, even rustig te gaan slapen als ze dat ook andere nachten doen. Er is voorshands nog geen enkele reden om werkelijk ongerust te zijn’. Er is lang gedacht dat hij dit vlak voor de Duitse bezetting uitsprak, maar toen was hij geen minister-president meer. Maar het sloeg wel op de angst en de onrust die onder de Nederlanders leefden over Europese spanningen. Hitler-Duitsland had het gedemilitariseerde Rijnland in 1936 van wapenen voorzien, waarmee het Vredespact van Locarno dat voor Europese ontspanning na de Eerste Wereldoorlog had gezorgd, werd geschonden. Colijn en zijn regering riepen de dienstplichtigen toen op om nog wat langer in dienst te blijven. En ja, van zo'n boodschap word je onrustig.

Er hing dus wel degelijk dreiging in de lucht, maar nog niet zo ernstig dat we daar van wakker hoefden te liggen, was Colijns strekking. Het is een van de taken van een overheid om ervoor te zorgen dat de bevolking op vrede en veiligheid kan rekenen. En dat dat ook in Paulus' tijd al zo was, bewijst dat stukje brief. In zijn tijd proclameerden de Romeinen hun vrede en veiligheid op alle mogelijke manieren, via muntstukken, imposante gebouwen en met indrukwekkende beelden. Wij staan er misschien niet zozeer meer bij stil, maar dat waren de manieren om de bevolking natuurlijk rustig te houden. In onze tijd hoeven we maar naar de militaire parades over de brede straten van Moskou of Pyongyang te kijken, en hoe strak men in het gelid de grote leider saluëert, om te voelen hoe dat inwerkt op de bevolking die dan tot tranens toe bewogen is, omdat alles vrede en veiligheid is. Maar dat is een schijnvrede en een schijnveiligheid.

Het Romeinse Rijk verkondigde dan een en al vrede en veiligheid, maar de op elkaar volgende keizers maakten er een potje van – de arme en de kansloze voelden zich niet gezien en dus onveilig. Dat adagium was op zijn zachtst gezegd een leugen, en ernstiger pure propaganda. En dat ontmaskert Paulus in zijn brief. Een kiene man, die zowel een denker als een doener was en zijn boodschap van een nieuwe wereld die gebaseerd was op Jezus, verspreidde in de gebieden rond de Middellandse Zee. Want wat in zijn joodse achterhoofd meespeelde was de weduwe, de wees en de vreemdeling die in de maatschappij alle aandacht verdienden, maar die dat niet kregen. En daarmee speelde hij in dat Romeinse Rijk, hoog spel. Hij stelde Jezus, die, zeg maar, het kwade door het goede via zijn opstanding had overwonnen, tegenover de keizerlijke propaganda van Vrede en Veiligheid. We hebben vanmorgen dus uit een staatsgevaarlijk document voorgelezen, waarvan alleen de mensen die de Duitse bezetting hebben ondervonden kunnen nagaan wat voor een lef daarvoor nodig was om zoiets te verspreiden. Paulus was een verzetsman en had daar zijn leven voor over. Veelal te voet, maar ook per zeilschip door storm en ontij. Synagogen bezoekend om daar het verhaal van Jezus te vertellen, sommigen waren daar

ontvankelijk voor, anderen bespotten en sloegen hem, tot gevangenschap toe. Maar hij wist ook niet-joden voor zich te winnen, die begrepen dat de wereld niet opschiet als de leugen regeert. En die gingen voor een andere manier van denken dat in de wereld van Jezus iedereen in tel is: jood en niet-jood, Grieken, Arabieren, Parten, Meden, afijn al die twaalf volkeren, u weet wel, die we jaarlijks opsommen wanneer het Pinksteren is, toen de wereld met open mond dat ene verhaal van Gods geest die over alle volkeren was heen gekomen, had aangehoord. (Handelingen 2:9-11) Daar werd enigheid gevierd.

Waar de Romeinen probeerden iedereen over te halen met hun vrede en veiligheid-beginsel, heeft Paulus die opschepperij aan banden gelegd in zijn brief. Het was zijn doel om, in zijn tijd, de gemeente te leren de wereld vanuit Christus te zien, wat heet 'christelijk' te leren denken. Als je jezelf rekent als een volgeling, dan zijn we kinderen van licht en kinderen van overdag. Wij zijn niet van nacht en niet van duisternis, dat is veel te keizerlijk. En om je dat toe te eigenen lijkt eenvoudig, maar is het niet. Want leef je eens in, dat je niet meer volgens de wet- en regelgeving van de keizer leeft, wat je altijd gewoon was, omdat je niet beter wist. En dat moet je dan omwille van Jezus' ideaal loslaten. Hoe richt je je leven dan in volgens de idealen van een nieuwe tijd? Wat daarvoor nodig is, is ons bewust te worden van de tijd waarin we leven. Want wat is tegenwoordig leven in vrede en veiligheid? In dat licht zong Boudewijn de Groot in 1966 zijn lied 'Welterusten, Mijnheer de President', dat over de Amerikaanse president Johnson ging ten tijde van die slepende Vietnamoorlog.

Slaap maar lekker in je mooie witte huis.
denk maar niet te veel aan al die verre kusten
waar uw jongens zitten, eenzaam, ver van thuis.
Denk vooral niet aan die zesenvertig doden,
de vergissing laatst met dat bombardement.
En vergeet het vierde van die tien geboden²
die u als goed christen zeker kent.

...

Droom maar van de overwinning en de zege,
droom maar van uw mooie vredesideaal
dat nog nooit door bloedig moorden is verkregen,
droom maar dat het u wel lukken zal dit maal.

...

'Herken de tekenen des tijds', vermaant Jezus wanneer er vrede is en veiligheid. Wij zien belastingdiensten nog steeds geen cent overmaken naar de rechthebbenden die in zak en as zitten. Scholen die verklaringen ondertekenen geen lthb-docenten en scholieren aan te nemen om wie zijn in plaats van wat ze in hun mars hebben. Presidenten die hun verlies niet willen toegeven. Leraren die onthoofd worden. Colijn die den luisteraars hun legersteden laat opzoeken om even rustig te gaan slapen als de andere nachten.

Nee, schrijft Paulus in beeldtaal: we moeten wakker blijven en nuchter zijn. Laten wij die van overdag zijn, ons bekleden met een harnas van geloof en liefde, en met een helm van hoop op heil! Stevig dus in het zadel. Voet bij stuk houdend dat geloof, hoop en liefde geworteld in Christus meer voorstellen dan loze woorden als vrede en veiligheid. En dat heeft allemaal te maken met al die situaties die we net opsomden.

Ja, wat staat er toch allemaal veel in dat kleine brieffragment. Je breekt je er het hoofd misschien over, maar zijn boodschap is nog van alle tijden waarin we worden opgeroepen niet in te dutten, maar waakzaam te blijven dat we niet vervallen in nacht en duisternis, maar mensen worden van licht en van overdag. Daar is geduld voor nodig. In het evangelie worden we gewezen om de vijgenboom in de gaten te houden, een moeizame soort, die minder hopeloos is dan hij lijkt, want hij zal bloeien.

Om dat geduld met elkaar te oefenen hebben we Advent nodig. Advent leert ons dat alles anders zal worden, tegen beter weten in. Het is dan ook niet toevallig dat Advent en Kerst met de geboorte van

² Het is niet duidelijk waarom dat vierde gebod. Waarschijnlijk werd het zesde gebod bedoeld 'gij zult niet doden'.

Jezus als thema, rond de zonnewende worden gevierd, dat het weer licht wordt na donkerte. En dat een Kind zal uitstralen tot een licht voor alle mensen. Op barre wintergrond en door alle beproeving heen, vinden we met Gods hulp dan ook altijd een uitweg. Blijft daarom elkaar bemoedigen en bouwt elkaar op, de een de ander. En heb een mooi 'beperkt' Kerstfeest, en op naar een uitbundig 2021!

Stilte/muziek

Dankgebed en voorbeden, stilte en het Onze Vader

Voor allen die geen vrede vinden, bidden wij om rust
voor allen die ziek zijn, bidden wij om genezing
voor allen die niet meer te genezen zijn, bidden wij om draagkracht en overgave
voor allen die beschadigd zijn, bidden wij om herstel
voor allen die alleen of eenzaam zijn, bidden wij om aandacht.
Dat wij die mensen mogen zijn
die rust kunnen geven
en genezing kunnen brengen
die helpen dragen en herstellen
die aandacht geven en een luisterend oor
thuis, in onze naaste omgeving
in de verpleeghuizen en de ziekenhuizen.
Dat wij zo tot dienst bereid zijn voor velen om ons heen
en voor elkaar.
dat zo een nieuwe wereld komen zal
waarin we tegen elkaar zullen zeggen:
het is ervan gekomen, dat Licht.

Onze Vader die in de hemelen zijt
uw naam worde geheiligd,
uw koninkrijk kome
uw wil geschiede
gelijk in de hemel also ook op de aarde
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
gelijk ook vergeven onze schuldenaren.
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid - Amen

Zingen, of lezen van lied 454 De mensen die gaan in het duister | t. H. Lam / mel. W. ter Burg

1 De men-sen die gaan in het dui-ter,
 die wo-nen in 't land van de dood,
 zij zul-len een licht zien stra-len;
 het he-mel-se mor-gen - rood.

Liedboek Online

Eventueel doven van de kaars met de woorden

Jezus laat ons weten dat hij het licht der wereld is,
 maar hij geeft ook ons de opdracht dat te zijn.
 Laten we ons licht dan laten schijnen
 voor iedereen om ons heen en
 God daarbij om zijn zegen vragen:

Gebed om zegen, bijvoorbeeld *St. Patrick* (eventueel staande)

Ene God, ga ons voor, om ons de juiste weg te wijzen
 wees achter ons, om ons te beschermen tegen gevaar
 onder ons, zodat we nooit ten onder kunnen gaan
 in ons, om ons te troosten als we verdriet hebben
 naast ons, als een beschermende muur, wanneer anderen over ons vallen
 boven ons zijn om ons te zegenen.

Zo zegene ons God, vandaag, morgen en al de dagen van ons leven, in eeuwigheid – Amen

Muziek

Collecte, zie bij mededelingen

Pastoraal

Volgende week zondag 13 december wordt de huisdienst verzorgd door Roelof Akse, voorganger in de doopsgezinde gemeenten Leeuwarden en Drachten-Ureterp.

BIJVOORBEELD Zuster/broeder NN is inmiddels uit het ziekenhuis ontslagen en herstelt thuis.

BIJVOORBEELD Wij zijn blij met de geboorte van NN ...

BIJVOORBEELD Bel en mail elkaar, stuur een kaartje, en bid om genezing en gezondheid voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers en voor de overheid. Waar het kan bied je diensten aan voor hen die meer aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.

Mededelingen

Volgende week zondag wordt de huisdienst verzorgd door

BIJVOORBEELD Alle diensten en bijeenkomsten zijn opgeschort voor onbepaalde tijd. Onze gemeente volgt de landelijke richtlijnen aangaande de volksgezondheid.

BIJVOORBEELD Er zijn ook leden en vrienden die geen email hebben. Gelieve deze huisdienst bij hen te bezorgen, of af te spreken dat het wordt opgehaald.

BIJVOORBEELD De collecte is vandaag bestemd voor:

BIJVOORBEELD Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

Niemand leeft voor zichzelf
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.

BIJVOORBEELD Volgende week zondag ontvangt u weer een huisdienst van ds. NN.